

ગાઝલે હિન્દ

ભાગ—

૧-૨ સાથે

1975

19

છપાવી સિદ્ધ કરનાર—
વરસાદ-મણિલાલ બેઠશંકર વંશ
બેગમપુરા, ગાંધી-નગર-સુરત.

ચાર આના

COPY RIGHT BY G. M. SHAH.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાયિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૨૪૪૫ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ગાંધીજી રીઝ

વિષય ૩૩૬૮:૪

ગાઝલે-હિન્દ

છત્રમે નામી શાયરોંકે કલામોંકા બેસુલ ખજાના (માયેને) ઉમદા
બઝલ, કવ્વાલીકા બડા મજસુઆ એકીઠા કીયા ગયા હય.

ખહોતસા ફેરફારોંકે સાથ—

ક્રેક્રેક્રે છપાવકે ઇજહાર કરતેવાલાહફફફ

મુકસેલર મણીલાલ ભાઈશંકર વ્યાસ

કેં બેગમપુરા આમલીશેરી—સુરત.

રત બરાનપુરી ભાગળ ભાણવાળી પોળમાં આવેલા ‘શ્રી અનાવિલ
બંધુ’ પ્રો. પ્રેસમાં ગોવિંદજી ડાહ્યાભાઈ નાયકે બાંધ્યું.

તીજવાર

આગસ્ટ ૧૯૨૫

ધિક્કા કીતાબ કે-સખહકુકે મહકુજ હય—

COPY RIGHT

BY

C. M. SHAH.

કીમત સ્પીર્ફ દો આને,

કાવ્ય વિદ્યાપીઠ
ગાંધી સેન્ટર
ગાંધી સેન્ટર

ગાંધી સેન્ટર સંગ્રહ [૨]

“ જોગીકા બરન. ”—ચાર—બચત—

ગઝલે-રહમત જાન, અજમેર.

જોગીકા બરન હમને લીયા ચારકી ખાતીર.
મસજીદમેં બને મુદ્દાં તો મંદરમેં પુંજરી,
દરગાહોં મેં સુન્નત નશીબન કે ગુજરી;
હર નગરીમેં દુંદા કીયા બન બનકે બીખારી,
કયા કયા ન કીયા મયને તેરે દીદારકી ખાતીર.—જોગીકા.

પંડીત બી જફરદાખા સેયાને બી ખુલાએ,
સયારે સનાસો કો બી દીન અપને દીખાએ;
હર અમીરો કામીલ સે વજ્રે લી પડાએ,
કયા કયા ન જતન કર ચુકા દીદારકી ખાતીર.—જોગીકા.

મજલુ કી તરહ ફિરતા હું આવાર હસા બન બન,
દાશ આતશે હીજરાં મેં જલા જતા હે તન મન;
ઉસ ખુત કી મોહખતમેં બના શીકસે બરહમન,
મોબુદ રંગે હય મેરી ખુન્નાર કી ખાતીર.—જોગીકા.

ના કુચ્છ મેં પાયા ન ઉસે બાગે અર્જ મેં,
કઆબેમેં બી દુંદા ઉસે કશીકે મકાં મેં;
મસજીદ મેં મીલા ઐર ન મીલા કુએ ખુતામેં,
દર દર મંય ફિરા અપને ખરીદદારકી ખાતીર.—જોગીકા.

મુદ્દત સે દોસો જાંસે હું મંય જયદા તુહદારા,
લીલસાહ ખુન્ના આતશે હીજરાં કા ચરારા;
બેચેન હુત જતા હું દીદાર કી ખાતીર.—જોગીકા.

ગઝલ-હિન્દ

નધ, ગઝલ—“મેરે મૈલાણ બુલાલો મદીને મુઝે.”

મેરે મૈલાણ બુલાલો મદીને મુઝે, ગમે હીજ તો દગા ન છનેમુઝે.

કાફલે વાલે સખ ગએ, મંચ હાથ મલતા રહે ગયા,

ગન તડપતી રહે ગર્જ—ઝાર દીલ મચલતા રહે બચા;

લીયા સાથ ન અપને કીસીને મુઝે, મેરે મૈલાણ બુલાલો મદીને મુઝે.—૧

દેખીએ કીસ્મત મે લીખી હૈ ન્યારત યા નહીં,

દેખીએ રોઝે પે હજરત, બુલાતે હેં યા નહિં;

ચોંઘી સોચ હેં બારા મદીને મુઝે, મેરે મૈલાણ બુલાલો મદીને મુઝે.—૨

અય અજલ મત ગન લે, પહે, ગન બહોત મુઝકીલમે' હૈ,

ગન હું રોઝે પે પહે, અરમાન મેરે દીલમે હૈ;

કોઇ દીન અબી ઝીર દે છને મુઝે, મેરે મૈલાણ બુલાલો મદીને મુઝે.—૩

હોંસે યા સાહીએ ફૈસર બુલા લીજે મુઝે,

એક ખાલા આમે જમજમ કા પીલા દીને મુઝે;
પડે હીજમે પીને ન આંસુ મુઝે, મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે—૪

યા મોહંમદ મુસ્તફા તકસીન તો કીજે મેરી,
આતીશે દુરકત મેં જલતા હું, ખમર લીજે મેરી;
લગ ગએ માતકે આને પસીને મુઝે, મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે—૫

શીકરે દુન્યા સેંકડો હંચ, એક હશરતે દીદાર હે,
મય મુસાફીર હું અકેલા તેરી મદદ દરકાર હે;
કોઇ રાહમેં લુટે ન છીને મુઝે, મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે—૬

આર ડાલા ધસ વતન ને, ઐર હિંદુસ્તાન ને,
મુશ્લસી ને બેકસીને શોકને અરમાન ને;
દીએ રંજપે રંજ સમીને મુઝે, મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે—૭

આસ્મા આમે જમીન પકડે વતન રોકા કરે,
મંચ ન ક્યરંગા ક્યરંગા કોઇ ચીખા કરે;
હીયા યાદ હે મેરે નખીને મુઝે, મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે—૮

અરકે હસરત રાત દીન આંખોસે મંચ બરસાઉંગા,
નુર ઇન્શા અલ્લાહ આંખોસે મંચ મદીને જલંગા;
મેહી જાવેગે લેકે સરીને મુઝે, મેરે મૌલા બુલાલો મદીને મુઝે—૯

ગઝલે-નાઅત. તર્જે-કબાલી—

તવહીદકા ડંકા આલમમેં બજવા દીયા કમલીવાલેને.

કુલ લાએલાહા ઇલ્લાહ, ફરમાદીયા કમલીવાલેને.

જબ ચહરએ અનવર કમલીસે, ચમકાદીયા કમલીવાલેને.

અંધાર ઘટામે સૂરજકે, ઘરમાદીયા કમલીવાલેને.

હિંચ એસે રંગીલેકે સદકે જાં, ઐર એસે હડીલેકે કુરખાં,

હટ કરેકે ખુદાસે ઉમ્મતકો, બખ્શા દીયા કમલીવાલેને.

[૫]

ખનખનકે ગયે મેહરાનકી સખ વલ્લેલકી હપબી ઉમ્મપે ગઝબ,
જન્નતકો હુરો ગીલમાં કો, તલપાદીયા કમલીવાલેને.
ઝુલફોંકી મહકને મસ્ત દીયા, ચિતવનકી ઝલકને દીલ છીના,
હરતરહકી બાંકી અદાએસે, છુટવા દીયા કમલીવાલેને.
પીપીકે ખાલે કૈસરકે, હુટીંગે મઝે ૭ બરબરકે,
ઇન્ના આતેના કલકોસર, ફરમાદીયા કમલીવાલેને.
વેહ કમલી અનખ લાકીમતથી, કીસ નાઝસે હુકને સરપે ધરી,
સખ ઝરકે દોશલે વાલોકો, શરમા દીયા કમલીવાલેને.
જખ હકકી તરફસે ઉમ્મતકો, મેરાનકી સખ ઇનઆમ મીલા,
પુશહોકે ઘમન કમલીકા, ફેલાદીયા કમલીવાલેને.
પુશકી તરી પેદા કરદી હરશખ હરી પેદા કરદી,
મહી બાએનહાંમે રહમતકા બરસા દીયા કમલીવાલેને.
ગઝે અર્શપે કુંબ હુઆ હાંસીલ, અદલાહસે નકે હુએ વાસીલ,
કયા જને ખુદાકો નકર કયા સમઝાદીયા કમલીવાલેને.
ઇસ્લામ મીલા, ઇમાન મીલા, પઠનેકેલીએ કુરઆન મીલા,
જુલ્તકો ને કુહ દીલવાનાયા, દીલવાદીયા કમલીવાલેને.
ગઝલે-જલીલ-કલ્વાલી—

તલવાર ખાંચકે પંજએ કાતીલમે રેહ ગઇ,
બીસમીલકી આરઝુ દીલે બીસમીલમે રેહ ગઇ.
ઝોંકા જખ આ ગયા કોઇ મઝલુકી આહકા,
લયલા તળપકે પરદએ, મેહમીલ મેં રેહ ગઇ.
શીરતી રહી નીમાહમે તસવીર યારકી,
અખ્તીર ઉતરકે આખસે, વે દીલમે રેહ ગઇ.
હાલીલકા હાથ-હાથ, રૂઝબી તે કખ રૂકા—

[૬]

થોડીસી જન જખ તને, બીસમીલ મેં રેહ ગઇ.
અય તેજે નાઝ ઈતનાબી તેઝી ન ચાહીએ,
દીદારકી હવસ દીલે બીસમીલ મેં રેહ ગઇ.
ખંજર ઇધર ખીચા-ઉધર આહે ખીચી મગર,
થોડીસી ચલકે બીસમીલ વ કાતીલ મેં રેહ ગઇ.
ચલતી હે તેજે નાઝ-મઝે છુટશે જલીલ,
કહેના ન શીર કબી કે હવસ દીલમેં રેહ ગઇ.

મઝલે-જલીલ, તજે-કબાલી—

જો દીલકો ખો ચુકે હંય, વોહ દીલકો હુંદતે હય,
હર દીલસે તંગ હોકર, કાતીલ કો હુંદતે હંય.
કયા ધુન હય જુસતજુકી, ચે બી ખખર નહી હય,
દીલખરકો હુંદત હય-યા દીલકો હુંદતે હય.
રાહે તલખમેં એસા વા રહતા કોન હોગા,
મનઝીલપે હમ પોંચેકે મનઝીલકો હુંદતે હય.
કાટે નહિ જો કટત, પુરકતમે દીન હમારે,
ખંજરકી જુસતજુમે કાતીલકો હુંદતે હય.
જો જખમ દે ચુકે હય, જી લેનેકા હય કાશી,
અખ કાસ લીએ વોહ અખને કાતીલકો હુંદતે હય.
તુમને જો આપને રખસે પદા ઉઠા દીયા હય,
તારે ફલકપે માહે, કામીલકો હુંદતે હય.
અહીરે પ્રશક લયલા-મજલુકે બનમે અખતક,
ઉઠને હય જો બગોલે મહમીલકો હુંદતે હય.
બે તીરે! બે કમાકે જો દીલ શીકાર કરલે,
ફૂદમ તો જલીલ એસે, કાતીલકો હુંદતે હય.

ગઝલે-મુઝતર-કંવાલી—

મીલનાથા તો મીલ જાતે, બિસ તુરે મુનરદસે,
ક્યું જાકે ચલે આઝે, દરબારે મોહમદસે.
અલ્લાહકે પલ્લેમે, વેહદતકે સીવા કયા હય,
જો કુછ હમે લેના હય, વો લેલેંગે મોહમદસે.
રોઝે મે મોહમદકે મેને બ ખુદા દેખા,
અલ્લાહકી આવાઝે આધ ઉસી મુમત્તસે.
લીલ્લાહ મેરી તુરબતસે-ચુપ ચાપ ચલે જાવો,
મર તુમને મુજે છેડા, કેહ દુંગા મે મોહમદસે.
અય બાદે સખા તુરબત, મોહનાજે મુરમ્મત હય,
મીટી મુજે થોડીસી, લાદે દરે આહમદસે.
ક્યું ઝીકર ખુદા છેડા, અય મુનકરો તુરબતપર,
કુછ બાત ન કરનેદી, તસવીરે મોહમદસે.
મુઝતર મુજે તોબાકી, છસ વકતકે યાદ આધ,
નીકલા મંચ જાગર થામે, દુટે હુવે મરકદસે.

ગઝલે-અકબર તજે-કંવાલી.

ખુમહેં દરખ્ત રોઝઝે વાત્રે કે સામને,
મજલુ ખડા હૈ ખેમઝે, લૈલા કે સામને.
ઝોક ઝોક કો બખ્શવાઝેંગે મેહશરમેં હકસે વો,
મુસુફકીબન પડી હૈ-મુલેખા કે સામને.
જલ્લે કે દેખને કે લીધે બી તો કોઇ હો,
મુહસે નકાબ ઉલટ દીયા મુસાકે સામને.
કયસા મુકામ માફલેવાલે ચલે ચલો,
ઠેરે ચલકે ઉસ સહેવાલા કે સામને.

જીસ મુરદકે ન હજરતે ઇસા જલા સકે.
 લે આઝો ઉસકો મેરે મૌલાકે સામને.
 કહે દીજીયો સખી મેરી હાલત ઝરા ઝરા,
 જાના હો અર તેરા-મેરે આકા કે સામને.
 શીર વો કરમ કરેં ન કરે ઇખતીયાર હો,
 હાં અકબર તું અરઝ કરતો ઝરા જાકે સામને.

ગઝલે-આશીક-તજે-કબાલી.

મુસકુરાતે જાતે હેં કુછ મુંહસે ફરમાનેકે બાદ,
 ખીજલીયાં ચમકા રહે હેં કુછ બરસાનેકે બાદ.
 કોન હોતા હે દીલે અફસુરદાકા પુરસાને હાલ,
 કુલકી ખુશખુલી હિઝબતી હે મુરઝાનેકે બાદ.
 ક્યારમેં ક્યા ક્યાં ફરીસતોકો થા અરમાને સવાલ,
 કુછ ન પુછા મુજસે તેરા નામ બતલાનેકે બાદ.
 કુલ ચઢાયેંજે લહલ પર જાનસે ચે ઉમ્મીદ થી,
 વોલી પત્થર રખ ગઝે સીનેષે દહનાંનેકે બાદ.
 ઉંઝર બરમેં દોહી ઘડીયાં મુઝપે મુજરી હે કઠન,
 આપકે આનેસે પહેલે આપકે જાનેકે બાદ,
 તું દીયે જ સાહીયા પયમાના પયમાનેકે બાદ.
 બાત મતલબકી કહુંગા હોશમેં આનેકે બાદ.
 સુખરે હોતા હે ઇનિશાન આફતે સેહનેકે બાદ,
 રંઝલાતી હે હીના પત્થરપે પીસજાનેકે બાદ.
 જો જલાતા હે કીસીકો ખુદ વો જલાતા હે બરર,
 શમઆબી જલાતી રેહી પરવાના જલ જાનેકે બાદ.
 ક્યા શરમે તામને પસલીસે પાયા હે ઉરજ,

[૯]

સર ચળી હે હલકશે નીચે ઉતરજનાકે બાદ.
કેસી આંખે ફેશલી મતલબ નીકલ જાનેકે બાદ.
ઉમર આધી આ ગાઘ પર હે બબી નખરે વોહી,
બલ ન રસીકા ગયા અફસોસ જલ જાનેકે બાદ.
હીલાસાગી કહેતીહે, ઉનકો કે બસ વો આયુકે,
મેંહદી કયા બેઠેંજે ફવરન ખુદ્દ મુલ જાનેકે બાદ.
ઉમર બર ઉનકો તો મેરી શિકલસે નફરત રહી,
અબ વો ચહેરે દેખતે હેં હમ નીકલ જાનેકે બાદ.
યાદ આધગી વફાએ તુમકો મેરી દેખના,
કદર હોગી તુમકો મેરી-મેરે મર જાનેકે બાદ.
આવ મીલ જાવ ગસે આશીકશે કયા તકરાર હે,
મુલેહબી હો જાતી હે, આપસમે ચલ આનેકે બાદ.

ગઝલે-તજજમુલ, તજે-કવવાલી.—

કાનસે દીક્ષમે નહિ રંગ રંગીલા મેરા,
હર નજરમે હે બસા છેલ છબીલા મેરા.
દાગ ધર્યાં કા મીટા દેગા મેરે દામનસે,
રંગે હરફા મેં ડુબા દેગા રંગીલા મેરા.
હમમે હોગી મુરીદાઈ ન જબતક બખશીશ,
હટને વાલા નહિં મયદાં સે હટીલા મેરા.
અવલીયા ચીસ્ત કે સારે હય જરાતી જીસકે,
અશમે બદદુર વોહ દુલા હે. સજલા મેરા.
હક પરસ્તી કા તમાશા નજર આયા સખકો,
આયા અજમેરમે જબ છેલ છબીલા મેરા.
નામ લેવા મંચ તેરા ઔર હય ધર ધર મેરે,

મંચ બેહીસથી હું મેરે સાથ કમીલા મેરા.
 ગૂંધણાને ચમને દહેર હો કુરખાં દીલસે,
 રંગ રૂપ મના દીખાદે જો રંગીલા મેરા.
 દરસે ખવાજા કે મેં ઇનઆમ જો લેકર કે ટાલા,
 ખવાજાં વાલોં ને રખખા નામ હટીલા મેરા.
 જય રહા હે નિગેહ ખમ્મ મેં અલ્લાહ અલ્લાહ,
 બસ રહા હે દીલે આલમ મેં રંગીલા મેરા.
 અય “તબજખુલ” દીલો જનો જીગરકા માલી,
 વોહ રંગીલા વોહ છમીલા વો સજલા મેરા.

ગઝલે-લતીફ-મોહીફ. ગુલદસ્તે હાઝા.—
 અલ્લાહકી રહેમતસે અલતાફે મોહમ્મદસે,
 ખાલી ન શીરા કોઇ હરગીઝ દરે અહેમદસે.
 અલ્લાહકો પયછાના પ્યારે, નબી અહેમદસે,
 ઇસલામ ફલા ફુલા ગુલઝારે મોહમ્મદસે.
 હું ચમસો કમર રોશન, હોનો રૂપે અહેમદસે,
 હેરોનહે દો-આલમ ઉસ નુરે મુજર—રહસે,
 પું મુજકો શયા લેયલ એહસાન બઝા હોમા,
 ખાલી નહી આઉંગા જકર દરે અહેમદસે.
 અલ્લાહકા બન્દા હું મે ઉમ્મને અહેમદ હું,
 કહેતા હુવા ઉડુંગા મયશરમે—યે—મકરશે.
 ઉમ્મતકો, તેરી ખખસા મેહબુબ મેરે પ્યારે,
 મેરાજકી શય ખાલીક, કહેતા યા મોહમ્મદસે.
 રીનેમે મોહમ્મદકી તસવીર તુમાયાં હે,
 મીલતા હુઆ યે દીલ હે ઉસ નુરકે મુમ્મદસે.

[૧૨]

મહેષુએ ખુદા વૃકે મલુએ ખુદા વૃહો,
હે શાને ખુદા જાહેર પારે તેરે શુભમદ્દસે.
મરકદબી લતીકે અપના બનગએ મદીનેમે,
કયું જાકે ચલે આએ દરપારે મોહમદ્દસે.

નઈ-કલ્વાલી તજે-ગઝલ—

બે બુદી અયસી બડહી કુછ ઉનકે આ જાનેકે બાદ,
યાની આપા હોશબી તો મોત આ જાનેકે બાદ.
ખંદા જન હોતે હેં વે પહેલુસ ઉં જાનેકે બાદ,
દેખીએ કયા શુલખીલે ઇંસ કુલ બરસાનેકે બાદ.
થાએ નાકામીન હુલ્લમ કલામી કુછ મીલા,
બનગએ વે બુત સરાપા મેરે આજાનેકે બાદ.
અયકુલક અચ્છા નહિ ચે રોજકા શુલમો સીતમ,
શીરસીતમ દાએગા કીસપર મેરે મરજાનેકે બાદ.
કીસકો બતલાઈં શુએ ગમકો નથા મેરા રશીક,
હોસબી જાતે રહયે આપકે જાનેકે બાદ.
દોલતે દીદારસે યું શાદહો જાતે હય હમ.
જેસે ખુશ હોતા હય કોઈ માલો ઝરપાનેકે બાદ.
બાદે મજનુ રંમ દીખનાએ ન કયું બેહસત મેરી,
એક દીવાના હુવા કરતા હય દીવાનેકે બાદ.
ઝીંદગીમેં, હસકદર ચાહો કરો શુલમો સીતમ,
ચાદ આઈંગા મગરમે—તુમકો મરજાનેકે બાદ.
દીનતો જયું તું કરકે કટ જાતા હય હીજયે ચારમે,
સરપે આતીહય કયામત, શાંમ હો જાનેકે બાદ.

નંદ-મઝલ-સુખમસ—

અછે પીયા વોહ દેરા બુલાલે હિંદમેં છયા ધલારાવત હય,
 બીરહ કી બયરન દરસકી ખાશી, કાહેકો મોહે તડપાવત હય.
 ખદંગ ફેંકદે ઝાલીમ, જરા ઝફાકે લીએ,
 ધધરબી એક નઝર ચક્ષમે સુરમાસાકે લીએ.
 ઘં હુસ્ને ખુદા દાંડકી અદાકે લીએ,
 નકાબે રખસે ઉઠાદે ઝરા ખુદાકે લીએ.
 મરીત પીઆ કબી ન કાનો નીસદીન મોહે સતાવત હય.
 મઝાલી કયા હય મહોખતમેં બે વફાઈકી,
 બે તર્જ ખુબ નીકાલા હય દીલરખાઈ કા.
 દીઆ મદીને કો અબ વકત હય રસાઈ કા,
 ઉઠા કે ફેંકદે સદકા તેરી ખુદાઈ કા.
 તુહી સખકા ખેવનહારા, કાહેકોદર લગાવત હય મેરે અઅરે પીયા.
 તુહી બતાદે મેરા અખતીયાર કયસે હો,
 ખદ્દા જબ આપ હો દીલકો કરાર કયસે હો.
 એનસે અબ એહ બદલે હાલે ઝર કયસે હો,
 ખીઝાંજો આએ તો ફસ્લે બહાર કયસે હો.
 ઉમંડ ઉમંડ પીઆ નયન હમારે નેહકા મહેં બરસાવત હય.

નંદ-કેવાલી તર્જ-મનહર—

સોચલે કાતીલ નં ગમહો મેરે મર જાને કે બાહ,
 આદમી પચતાતા હય. હુદસે-ગુઝર જાને કે બાહ.
 કરકે વઅદા વોહ ન આએ અપને ધર જાને કે બાહ,
 હાથ હમ મલતે રહે મૈડા ગુજર જાને કે બાહ.

[૧૩]

હીનરકી શબ્દી મેસ એક મુનીસો ગમ ખવારથી,
મે અકેલા રેહ ગયા હરદે છગર જાને કે બાદ.
મરહમે તસ કીનકે પાંડમે થા પોશીદા નીમક,
આખલે શીર ફુટ નીકમે ઝખમ બર જાને કે બાદ.
સર જુદા હોતેહી ઉસને લેલીઆ આગોશમે,
વસ્ત્રકે છુટે મજેહ હમને તો મર જાને કે બાદ.
કેહતે હય વો છોડદો હરદમ શીકાયત ગેરકી,
હમ ન આયેગે તુમ્હે દીલસે ઉતર જાને કે બાદ.
સય ન માનેગે ન માનેગે વોહ મેરી દાસતાં,
હાં ચકી લાએ તો લાએ મેરે મર જાને કે બાદ.
કોઇ સેહ સકતા નહિ મેરે શીવા ઉનકે સીતમ,
દેખના પચતાએગે વોહ મેરે મર જાને કે બાદ.
અખબી કુછ હય વક્ત મઝહર તોબાહ ધસ્યાસે કરો,
વરના પછતાવોગે દુન્યાસે યુગર જાને કે બાદ.

ગઝલે-મુસ્તફા. તર્જે-કબાલી—

બસર તુરે રખ્મુલ—કેલા જનકે આયા,
નયે રંગસે જા—ખમ જનકે આયા.
જને અખીયા અવલીયા સમ ખરાતી,
જે દુલ્હા હબીબે ખુદા જનકે આયા.
કહો લાલા વ ગુલ કહો આંહ સુરખ,
તબસ્લાયે અરજો સમા જનકે આયા.
અમર લહેરે આઇ જને શકલે ગોહર,
જે માલ આ—મધ બુલબુલ જનકે આયા.

[૧૪]

કહીં અવલીયા બનકે સારે દીખાઈ,
કહીં આશીકે મુખતીલા બનકે આયા.
કહીં શકલે ઈસા, કહીં શકલે મુસા,
કહીં યુસુફે દીલ-રઆ બનકે આયા.
બહોત ગુલ ખીલે ઇસ જહાંમેં વ લેકીન,
બહાર આઈ જબ મૂસતફા બનકે આયા.

તોફાને મુમતાઝ—ગઝલ—

આવલેકી મોત કા હે વાકેયા ચે દર્દનાક !
હાથે જસકે ગમસે ખામે કાહે દીલબી ચાક ચાક !
મોઢરોમેં જો ઉઝા શીરતા થા વો હે ઝેરે ખાક !
એક હમલેમેં કીયા સફાક કાતીલને હલાક !
કીયા કહુ કયું—જનસે—અપની વો ખીયારા ગયા !
ઈશક કી દીવાનગી મેં આવલા મારા ગયા !
હય જો રસ્કે હુર વો મુમતાઝ બેગમ ગુલ બહન !
ખુશ ખરામો ખુશ કહો ગુલ પાય રહન ગુનચે દહન !
ખુબરે નાઝુક અદા નાઝ આફરી શીરીસુખન !
દીલરઆ વ દીલ નર્સીના જાનવાળે સીમતન !
ઉસકી ઉશકત હીમે સારા ઝોર ઝોર ચારા ગયા !
ઈશક કી દીવાનગી મેં આવલા મારા ગયા !
ઇશકમે ઉશકી હુકુમત ઝોર દોલત બી ગણ !
જાન બી દી મુશ્કતમે, હાથોસે ઇજ્જત બી ગણ !
વસ્લકી રાતે બી રખસત સુબે ઇસરત બી ગણ !
મુશ્કટોંકી દુસમનીસે ચાહકી પીતબી ગણ !
અલગરઝ સામાને ફરકત થા જો કુછ સારા ગયા !

[૧૫]

ધરક કી દીવાનગી મેં આવલા મારા ગયા !
 વાલકેસર પર જો હે ગુલશર વો મલખાર હીલ !
 હુસન કા મનંજર વો પુર અનવાર વો મલખાર હીલ !
 ક્યુ ત હો મરગુબે હર ઝરફાર વો મલખાર હીલ !
 હે ફરાહ બક્સ ઓર ફરહત બાર વો મલખાર હીલ !
 પ્રય કે મર્ગ ઉસકે લીએ સેકર વહોં મારા ગયા !
 ધરક કી દીવાનગી મેં આવલા મારા ગયા !
 મર્મ હે સુસદર વ હુસતુ ધરિક કી હે દારોગીર !
 ઉડ ગયા રંગે કમર શીકા પડા બદરે મુનીર !
 યે તગૈયુર દેખકર હયરાન હેં બરનાવ પીર !
 કાંપતા હે બોફસે હર એક મોહતાબે અમીર !
 હાય કયસા આસમાને આજકા / તારા ગયા !
 ધરકી દીવાનગી મેં આવલા મારા ગયા !
 કોઈ મફતુ હકપે કોઇ હુસને જહીર પર નીસાર !
 હય નઈ હર એક સાને કુદરતે પરવર દીગાર !
 ઇન કીલા બાતે જહાં કે હેં અબબ લયલો નહાર !
 એક હાલત પર કીસકો બી નહીં સજરો કરાર !
 જસકા યે ખાકા હય ઝેરે ખાક વો પીયારા ગયા !
 ધરક કી દીવાનગી મેં આવલા મારા ગયા !

તજે—ઉસ્તાદી—ગઝલે—લૈરવી—

હો પીયા મગે અકેલી ડર લાગે—જોડો,
 ચુન ચુન કેલીયાં સેજ બીછાઈ-છતનેમે હો ગઈ ભોરે—જોડો •
 આધી-આધી-રતીયાં પીયલે પહેરયાં, તડપ તડપ જીયા જલરે—જોડો •
 આમવાકી ઝલીયે કોયલીયાં બોલે, બનમે બોલે મોરવારે—જોડો •

નાટકે-એમાં શું ?-ગઝલે-કન્વાલી—

દીલ હય વહી જીસ દીલમેં, મહોખત હો કીસીકી,
હય આંખ વહી જીસમેં, શરાફત હો કીસીકી.
કયું હાય શબે વસ્લ લગાને નહીં દેતે,
માશુક હો તુમ-યા-કે, આનામત હો કીસીકી.
શંબાકો દેખકર મયરીલસે, યું કહતા હય પરવાના,
જો આહે જલના છશ્કમેં, મુજ સાહી જલ જના.
શંમાદી બેકરારી કો, કહાં પહોંચેમા પરવાના,
લરજના, થર થરાના, સરકટાના—સાદ જલ જના.
હોતા હય ઉહે રસ્ક તો, હો મેરી બલાસે,
જલ જાય અગર જલનેકી આદત હો કીસીકી.

ગઝલે-યુસુફ—તર્જે-કન્વાલી—

તાડપા કે દીલ મેરા નિગાહેં ચાર રહે ગઇ,
ચોડીસી ચલકે આજ એહ તલવાર રહે ગઇ.
કયાં હુસ્ન થાકે આંખસે દેખા હજર બાર,
શીરમી નજરકો હસરતે દીદાર રહે ગઇ.
મહેશીલમેં ઉસકી રંગ જમા થા ન છશ્કકો,
તુજસે યે બાત દીદય, ખુંબાજ રહે ગઇ.
કહ કટ ગયે બુતે, કાતિલકી આલ પર,
ઐસા ચલા વોહ તૈજ-કે તલવાર રહે ગઇ.
હુંજો જમાલકો ફકત, અફસાના રહે ગયા,
યુસુફ રહે ન ગરમી-યે-બાજાર રહે ગઇ.

તામામ સુફ

નર્મ-ગઝલ—

—: [] :—

મેરે કાલી કમલીયા વાલે નખી મુજે દામે બલાસે બચાલો નખી.
 બદ્દમે સરકાર હું ઉમ્મત મે કહેલાના હુ મે,
 કીસમત મે ચે તહેરીર હેકે ટોકરે ખાતા હુ મે.
 મુજે રોએપે અપને ખુલાલો નખી, મેરે કાલી કમલીયા વાલે નખી.
 અમતો દુનીયા કે મઝાલીમસે બહોત રજુર હુ,
 અયસો અસરત સે મેરે મૈલાસમે કાસો ફર હુ.
 મુજે હર એક બલાસે બચાલો નખી, મેરે કાલી કમલીયા વાલે નખી.
 કાનહે મેરા, બઝુઝ હુઝરત કે યા ખયરૂલ અસર,
 જો કે એસે વખતે બદ મે આક લે મેરી ખમર.
 મુજે કામનમે અપને ખુખાલો નખી, મેરે કાલી કમલીયા વાલે નખી.
 ખુશ નહી આતી હે મુજે કો હીંકી આખો હવા,
 આપકે રોએ કો દેખુ હે ચેલી હરદમ દુઆ.
 હે તમન્ના મદીને ખુલાલો નખી, મેરે કાલી કમલીયા વાલે નખી.
 રોએએ વાલા ન દેખા જીસ અસર ને એક ખાર.
 જીંદગી ઉસદી અબસ હે હયદ હે આલી વીકાર.
 મેરી હસરત તો દીલકી નીકલો નખી, મેરે કાલી કમલીયા વાલે નખી.

નર્મ-ગઝલ-તર્જુ-કબાલી—

કરલામ 'કા ઝંડા અલમમે ગડવા દીયા કમલી વાલેને,
 કામેમે ખુતોકો કલમએદી પડવા દીયા કમલી વાલેને.
 હુંધદ જો અપને ચેહરેસે સરકા દીયા કમલી વાલેને,
 દીખલાકે જમાલ એક જમાલમકો તડપા દીયા કમલી વાલેને.
 જમ ચેહરે એ અનવર કમલીસે ચમકા દીયા કમલી વાલેને,
 જમાકે ખુલાકો બેપરદા દીખલા દીયા કમલી વાલેને

કયું શીકે હો રોઝે જ્યા હમકો કુલમએમે સમ ઇસ્ત્યા અબતો,
 જસ વતતકે અબરે રહેમતકો બરસા દીવા કમલી વાલેને.
 હે દેકે શરમે દાવતકો ઓરે મીટા કદ ફસરતકો,
 વો બલવાએ હુકે ઇસ ઉમ્મતકો દીખલા દીવા કમલી વાલેને.
 અશકકો દીક્કસે પ્રુકો ઝરા વો કદકી ફગત વો રૂપકી જ્યા,
 દીખલાઇ કબી જ્ઞેખાંકી અદા તડપા દીવા કમલી વાલેને.
 કયા નીગાહેતે ગુલથે સદસેઅલા જસરાસે ગુનરે શહેહુદા,
 વોહ કુચાબી અપની ખુશખોસે મેહકા દીવા કમલી વાલેને.
 રો રો કે કબી તો હાર મે જા કે કબી કોહો સારોમે,
 અદલાહુસે અપની ઉમ્મતકો બખ્શવા દીવા કમલી વાલેને.

ગઝલ-ખેદમ. તબે-કન્વાલી—

મેં વો દીવાના તેરા અપ રસ્કે લયલા હો ગયા,
 શીલકપર મેરી તેરી-સુરતકા ઘોષા હો ગયા.
 આઇના ખાનેમેં જાતે જાને ચે કયા હો ગયા,
 આપ અપની શીકલકા હમકો તમથા હો ગયા.
 નામ થા મયખાર જીનકા બન ગયા સાકી વોહી,
 જખ મથે પુર કમરેસે-લખરેઝ મીના હો ગયા.
 તેરે છુપનેમેં બી અપ પરદેનશી એક છુત્ત હો,
 દેર થા જો ધર તેરે છુપનેસે કાખા હો ગયા.
 તુમ અફસે ઝોર ફાતને ખેમ્ ખેસે દેખીએ,
 એક શ્વેકે કુન કહા ઝોર ફુનસે કયા કયા હો ગયા.
 હો ગયા ખેદમ મરીઝે મપ તે આકર કાલ પર,
 હાલ કે ફરમાને ભગે હિસા-કે હાં ? અચ્ચા હો ગયા.

નહીં-ગઝલ.

—: [] :—

પુએ હર ગુલમે પરવર દીગાર હે,
 ગુનમે ગુનમેસે વું આશકાર હે.
 જો મેહશરમે પુછેગા મુઝસે ખુદા,
 તો યે કહેદુંગા મેં અપને સરકો ઝુકા;
 તેરા બન્દા એક યેબી ગુનેહગાર હે.—પુએ૦
 વો મનસુર અનલહક તો સુલીપર ચલા,
 હકકે કહેનેકી દુન્યાસે પાઠ સઝા;
 જો હે આશીક વો બાલાએ દાર હે.—પુએ૦
 હસને ઠોકરસે મુરદે દીયે હેં જીલા,
 ખીંચી ખાલ બદનમેં દુરરે લગા;
 છુડી ખુનકી બદનસે દુવારહે.—પુએ૦
 ખાર કરતી હે આશકો દીલકી લગન,
 કેસા વ ફરહાદ મારે શીરે કોહે બવન;
 ખીકા યુસુફ મીસર કે ખુઝારહે.—પુએ૦
 મેને દુન્યામેં આ કરકે કુછ ન કીયા,
 ઔર કીયાબી તો મેને ખુરાદી કીયા;
 મેરે સરપર ગુનાહોંકા માર હે.—પુએ૦

ગઝલ-હુસેન-તબે-કંવાલી—

ફિરદોસ હે ખજલ રૂમે હઝરતકે સાંમને,
 વગા હે પરત સરવે તુશુવતકે સાંમને.
 કહેતા હે લુતફે શાદએ હિમત યેહી મુઝે,
 ક્યાહં તેરે ગુનાહ મેરી શકુતકે સાંમને.
 આ રખે જો મેં મર તો-મદીને મેં ફી મર,
 અરકહ બને તો શાહકી ઘુરબત કે સાંમને.

[૨૦]

હટકટકે ગીર પડે ચે સરે સર કાલાને દેહરે,
હજરતકી ઝરખે તેજે જલાલતકે સામને.
મહશરમે આસીયોસે કહેઆ ચે ફઝલે હક,
લે બવ અર્જ શાદ એ હિમ્મતકે સામને.
હનકે કરમસે હોં તો હોં લાયક અજબ નહિ,
કમ બધાં હમ હુ છનસે શકાઅત કે સામને.
કમકાં ગુનાહો બલા કહો ગુના મેરે,
હજરત તુમારે ફલજ લે રહમત કે સામને.
અલ્લાહ વેબી દીન મુજે હાસીલ કરે હુસેન,
બીસતર જમાદ મે હરે હજરત કે સામને.

ગઝલે-અમીર.

—:□:—

નહો ખોસા નિગાહે લુલ્હી પર દીલ સનમ લેલો,
તુમહારા માલહે તુમ દેકે દીમત ખેશૂતમ લેલો.
મલા ખજરથ મેરે રખદીયા તો આતેહી બેલો,
કરીંગે જુબહુ દેચે-કયું મેરે જાતે હો હમ લેલો.
સુએ મયખાના આ નીકલે જો કાઝી દુખતે રઝ ખોલી,
બડે સુરશિક હે હજરત મયકશો ઉઠો કદમ લેલો.
ખખરહે હજરતે મજલુ' કે આઠ નજરમે લયલા,
ન પોહયે હાથ મહમ્મીલ તક તો નાકે કે કદમ લેલો.
અમીર ઉસ ખસીયે દોરકા ખત લીખના જો હો તુમકો,
ફલકસે માંગલો કાગઝ અતારહાસે કલમ લેલો.

ગઝલે-મહેતુન-તબે-કબાલી—

હમ તુમપે મર રહે હેં આશિક હો તુમ કાસીક,
કાવે તો કાસીકા ખરવાંવ દુશમનીકે.

[૨૧]

મુદતકે બાદ આપ હે આજ વરલકી સમ,
અંદાઝ અબ દીખાઓ, કુછ તો હુશી-ખુશીકે.
સરકાર ધરકે હે, કુછ કાયદે નીરાલે !
હુ-યાસે હેં ઝનોખે આજબ ખંઘી કે,
સાકી હે હદકા દીન, જી ભરકે અબ પીલાદે,
મુદતસે તીચને લખહું અરમાને મય કરીકે.
મસતીમે હાથ અપના સીનેપે ઉનકે પહોંચા,
ગફલતમેં યે મઝાયા કુરખાન બે ખુદીકે.
લખપર યે આહ કયસી ચહેસ યે ઝરદ કયું હે,
સય સય બતાઓ મકેતુન આશીક હો કયા કીસીકે.
મઝલે-કેવાલ. —:□:—

તો અંગર હીલા કરે મક્કન તક આનેકે લીયે,
હાથ નીકલેંગે છનાઝેસે ખુલાનેકે લીયે.
સીકલ અચ્છી રંગ ગોરા-આલ લંબે ચશમે શુર્ખ,
કીસ જગેરી ખાક લી તુમકો બનાનેકે લીયે.
યે અઢાએં યે જફાએં યે જવાની યે સીતમ !
હુંદયો મઝદુર કોઈ બેજ છાનેકે લીયે.
માદરે આમે રવાં બનકે લપટ જબુંગા મેં,
તુંમેં અંગર ઉતરોમે દરીયામેં નહાને કે લીયે.
મેં ન છોકુઆ હતેલીમે તુમાહરે ખુને દીલ,
હાથમેં તુમ હાથ દો મેહદી લગાનેકે લીયે.

મઝલે-રૈશન-તળે-કેવાલો—

બે પુછા મેને ઝાલીમસે મુઝે કયું દાર પર ખાંચા,
તો બોલા તુને કયું નકશા મેરા દીવાર પર ખાંચા.

[૨૨]

હઝારો દીનસે બેદીન હુએ જાને હું દેખો તો,
અજબ નકલા કોંસીને યે જમીને ચાર પર ખીંચા.
નીશાં તંક બી ન ડાલા આબહારી ઉઝ મઈ કચસી,
હઝારોં બાર રખ-રખ કર ગલા તાલવાર પર ખીંચા.
શબે વાયદા વો કહેતે હેં ન આતે હમ કબી રોશન,
તેરે ગજબે મોહબ્બતને મુઝે ઈકશાર પર ખીંચા.

મઝલે-અકબર. —:□:—

બેશક ખુદાકા ધર હે તેરે ધરકે સામને,
જાંતતકા દર ખુલા હે તેરે દરકે સામને.
એક એકકો બખ્શવાઇએ મેહશરમેં હકસે વોહ,
મુસુફકી બન પડેગી જુલેખાકે સામને.
કેહ-દીશયો સબા મેરી હાલત જરા જરા,
જના હો જબ તેરા મેરે આઠાકે સામને.
કરબલમેં કટ-ગયે હેં વોહ ઉમ્મતકે વાસ્તે,
સર રખ-દીયા હુસેનને ખજરકે સામને.
મર વોહ કરમ કરે ન કરે ઈખત્યાર હે,
અકબર અબ અર્જ કર તુ જરા જાકે સામને.

નઈ-મઝલ —:□:—

દરે મુસ્તફા સંગે સુસા નહીં હે, યહાં રખે અરનીકા કમડા નહીં હે.
વોહકોન જો તુજબે શયદા નહીં હે, કીસે તેરી નઝરોને ખારા નહીં હે.
રૂકે યે તો પરદેસે આવાઝ આઈ, તું પરદેમેં આ તુઝસે પરદા નહીં હે.
હુખાઓન-ચેહરેકો પુરકેસે સાહબ, અબી હમને દીલ-ખરકે દેખા નહીં હે.
ચલો વાદીએ ઈશકમેં પાઉં રખના, યે વોહ જંગલ હેશસમેં કાંટા નહીં હે.
કહા જોસમેં આકે હઝરતસે હકને, જો તેરા નહીં હે વોહ મેરા નહીં હે.

મઝલ-સુસ્ઠસતે-વઝીરબાન.—કાનપુરી—

આહીરતા બર્જે શુભ બહીશાં બર મઝાર મા,
પસ નાજુક અસ્ત શીશયે હીલ દર કીનારમા.—પસ૦ ૧

એક દીન જો બહેરે હાતહા તુસ્મતપે મેં ગયા,
કુલોંકી ચાદરે મેં ચડાતા થા ભબગ.

શીં ચન્દ કબ વોહવે બુબુરગોંકી જો જહીલ,
એક કબ પર બખ-તો પરેશાં થા ચે લીખા.

આહીરતા બર્જે શુભ બહીશાં બર મઝાર મા.—પસ૦ ૨

બાલાએ કબે એક દરખ્તસે ગુલાબ થા,
સરસબ જીમેં ન રખતા થા હમસર વોહ દુસરા.
જખ કુલ હસ દરખ્તસે તુરબતપે ગીરતે થા,
તબ અંદરને કબસે આતીથી ચેહ સદા.

આહીરતા બર્જે શુભ બહીશાં બર મઝાર મા.—પસ૦ ૩

યહે બારબાર દેખ તઅબજુબ મુજે હુવા,
આશીદગાને કબસે પુછા જો માબરા.
ચેહ કોનસે બુબુર્ગ હેં કયા પનકા નામ થા,
આતી હેં જીનકી કબસે હરવકત ચેહ સદા.

આહીરતા બર્જે શુભ બહીશાં બર મઝાર મા.—પસ૦ ૪

આઅબુમ ચેહ હુવા કે વોહ ચે આશીક હઝી,
તા અસ્ત વસે ચાર મયરસર હુવા નહીં.

મરનેકે બાહ કબપર આયા જો મેહબબી,
જખ-બર્જે શુભ ચડાયા તો અવાજ ચેહ સુની.

આહીરતા બર્જે શુભ બહીશાં બર મઝાર મા.—પસ૦ ૫

[૨૪]

કલામે-તાહેર-તખ્તે અઢાલત.

અય માલીકાને તખ્ત વોહ, ફવલત કહાં ગઇ,
 નવરેરવાંકી અય વોહ, અઢાલત કહાં ગઇ.
 વોહ માલ ઓર મનાલ વોહ હિંચમન કહાં ગઇ,
 વોહ તાજ કીયા હુવા વોહ-અઢાલત કહાં ગઇ...અય.
 ઉનકી વોહ પંજ રોઝા હુકુમત કહાં ગઇ,
 શાહો-ગદાકી કબ્રમે હાસન હય એકસી.
 મગખુર એક્કોસે હય અયસી હય બે બસી,
 ખામોશ મકબરોમે નહી આતી હય હસી.
 કેહેતી હય રોકે કબ્રે સીકંદર પે બે કરી...અય.
 વોહ ફવલયા વોહ શાન વોહ શવકત કહાં ગઇ,
 શીર ઉસકા યુરમે આના કીધર ગયા.
 નમરૂંદ કા ખુદીકા ઝમાના કીધર ગયા,
 જમશેદકા વોહ જીવન શાહાના કીધર ગયા.
 કારં કો ખુછીયે કે ખજાના કીધર ગયા,
 હાતમ કો ખુછીએ કે સખાવત કહાં ગઇ...અય.
 ઇગારત હુઇ સીપા તું જહાન્નમમેં કયોં ગયા,
 અય સક્ષતત તખ્તાહા તુ જહાન્નમમેં કયોં ગયા.
 અયશહાદ રસીયા તુ જહાન્નમમેં કયોં ગયા,
 કયસીયે ખુદાઇ કી તેરી જન્મત કહાં ગઇ...અય.
 કાંપતેયે સખ ઝમીન હુકુમત કી ધુમથી,
 ગુંજે યે આસમાન વોહ નવખતકી ધુમથી.
 ડરતા આ કુલ જહાન વોહ અઢાલત કી ધુમથી,
 હારૂન રશીદ જીસકી ખીલાફત કી ધુમથી.
 પુછે કોઈ કે અય વોહ ખીલાફત કહાં ગઇ...નવ.

[૨૫]

કૈવલ્યના દમ ને ભરતે યે હાથે કીધર મયે,
 વોહ આંકપન વોહ શાખી નખરે કીધર મયે.
 વોહ હુસ્નો નાઝ ઓર વોહ ગમઝે કીધર મયે,
 લવલાસે પુછ્યે કે વોહ અશાયે કીધર મયે.
 મઝલુસે પુછ્યે કે વોહ મોહુખત કહાં ગઈ...નવ.
 ને હુસ્ન કે હઝરો કરશમે દીખા ગયે,
 આફસોસ ધસ જહાસે વોહ મુલકે બકા ગયે.
 કીડે મકોડે જીરમ કો સખ ઉનકો ખા ગયે,
 સાખો હસીન કુન્નો લહલમે સમા ગયે.
 વોહ નાઝ કીયા હુવા વોહ નઝાકત કહાં ગઈ...નવ.
 ખત ભેજ કર ખુલાયા જહાનમ રસીદ ને,
 કુદમે જાકે સર દીયા મુસલીમ રહીદને.
 અઝોરે ઉનકે રેહમ ન ખાયા ખસીદ ને,
 આસે નખીયે બુદમ કીયા કયો ચઝીદ ને.
 ઝાલીમકી વોહ પન્જ રોઝા હુકુમત કહાં ગઈ...નવ.
 કમખખત કમનસીબ બદ અખતરને કયા લીયા,
 ઇખતે અલીકા મારકે જુદરસને કયા લીયા.
 લાઅનત પ્રુદાકી સીમરે સીતમગરને કીયા લીયા,
 ફારકા ખુન કરકે સીકંદર ને કયા લીયા.
 લાલમ કીયાયા જીસકી વોહ ફવલત કહાં ગઈ...નવ.
 પયદા હુવે વલી યે જહાંન જીસકે વાસતે,
 પયદા હુવે યે બાગે જીતા જીસકે વાસતે.
 પયદા હુવે કોનોમકાં કીસકે વાસતે,
 તાહોર ખતા વોહ ગુરકી મુરત કહાં ગઈ...ખખ.

નર્ધ-ગઝલ-તર્જો-કવવાલી-

સંજે અસ્વદ ઓર બય-તુલ્લાહસે મીલતી હુધ,
 રૂઠ જાયેગી રમુલુલ્લાહસે મીલતી હુધ,
 કયું ન આલી મરતબા હો છત તેરી દરગાહકી,
 ચેશી હે તુરે કલી-મુલ્લાહસે મીલતી હુધ.
 કયું ન અય દીલ હો કે બે-ખુદ મેં કહું તેરા તરફ,
 હે તેરી તસ્વીર બય-તુલ્લાહસે મીલતી હુધ.
 હે તેરી તસ્વીરમેં જહને જમા-મુલ્લાહ-કે,
 હેં તેરી બાતેં કલા-મુલ્લાહસે મીલતી હુધ.
 કયું ન હમ ઈસા કહેં તુજકો લખે જાં બહે પાર,
 હે તેરી હર સાન રૂલુલ્લાહસે મીલતી હુધ.
 પી વોહ આતશ-ખેઝસાગર હો જરૂરી આગમેં,
 હર લખત નારે ખલી-મુલ્લાહસે મીલતી હુધ.

નર્ધ-ગઝલ-મુખર્રમસ-

ક્યા ક્યા કહા ન ફાને સીતમગર કે સામને,
 મુછમી ન સમજે દીનકો ખનનગર કે સામને.
 નકશા ખીચ્યા હસ દીલે મુજતર કે સામને,
 અહા જો લખે આવે થે લશકર કે સામને.
 કીસ મુંહસે જાએજે વો પદમખર કે સામને...ક્યા ક્યા
 મહેમાં ખુલાકે દસતમેં હકે નખીકા હેદ.
 કીન કીન મુસીબતોમે ફસાયા અલીકા હેદ
 તકલીફ કીસ તરાસે જો આલે નખીકા હેદ.
 પાની ન પીને દેતે થે મળને અલીકા હેદ
 ઓર આપ-પાની પીતેથે બરબર કે સામને...ક્યા ક્યા

[૨૭]

બાંજે ભતીજે કલ્લ હુએ ઉનકે બરમલા,
જીજ શુકર હકકે ઝોર ન થા કોઇની ગીલા.
કપળે કો ચુમ ચુમને કેહતીથી થેહ કઝા,
કચા કંઠના હમ શુભઅતે છપ્પને અલીકી વા.
સુ સરજીકુ તો હે કોઇ ખજર કે સામને...કયા કયા-
જયનખ પુઝારી ખયમેમે અય બાઈ મય શીદા,
કયો છુપમે ખડે હો અસે આવ યાં ઝરા.
જીનતે યે જળકે જયનખે મગસુમકી સદા,
ચાહ કહેતે યે દીખાકે લહુ રૂપે પાકકા.
જનવેમે મુંહી કાવરે મેહશર કે સામને...કયા કયા-

નઈ-ગઝલ—કબાલી—:□:—

ગુલયા ચે ફરિસ્તોમે શાહે મદની આયા,
અલલાહસે મિલનેકા નખિયોંકા નખી આયા.
કોહતુર હુવા રોશન એહમદ હી તજસ્વીસે,
ખુસાકી ઝાંખર જળ રખમે અરની આયા.
મુંહે કુદરા અલાલતકા દુનિયાં મેં હુવા કાસા,
જળ અખે તુલુવત પર માહેમદતી આયા.
પેહયાન કે હઝરતકો કેહદુંયા ચે મેહશર મેં,
સખરાઝ હુવે અહસા ઇસ જીલ જીલયાં કે.
ઉસ્તાદે અજલ બનકર તુરે ચઝલી આયા,
અય તિસનાલખો દોડો કવસરકા ધની આયા.
મનસખ હુવે સારે દુનિયાકે કુતબ ખાને,
કુરઆનહો મે બેકર-જળ ઉમી લખી આયા.
પોંહયા જો મેં જન્મતમે ગિરઝા તો નિદા આઈ,
તાઝીમકો સખ હો મદદાહે નખી—આયા,

કન્વાલી-જનાળ-ખાહદુરખાં—

મહુચુખ મેરે ચકતા જો તું હય વોહી મંય હું,
 પરવાના સીફત કુરખાં જો તું હય વોહી મંય હું.
 અળ કીજલીયે અમે પીયારે ડાલા હય નકાળે હું,
 મકનાં જી હટા દેના જો તું હય વોહી મંય હું.
 મકકાર થે મકકે કે-કુફાર થે વોહ શારે,
 ઇશલામ દીયા ફયલા જો તું હય વોહી મંય હું.
 મહેરમ નકમમત શે બાકી કાઇ રહે જાએ,
 દીલ લાદે ઝલક નુરી જો તું હય વોહી મંય હું.
 જો તેરી 'મોહબતમે' મહેચુખ મેરે મીટ જાય,
 મંય ફિયુના હસે જલસ, જો તું હય વોહી મંય હું.
 હો ખાકેખા પે કુછ તો અળ છુતકરમ મવલા,
 હય તુર તેરા મુજમય જો તું હય વોહી મંય હું.
નઈ-ગઝલ-ગઝલે-કન્વાલી—

જખ હુરને અઝલ અપની તરવીર ખના લાયા,
 પરદેસે વોહ હર જાઇ તકરીર ખના લાયા.
 ખુદ શમે અહે મેહરીશમે રૌશન હે હરએક દીલમે,
 સદ લેનેકા ખુદ કાલીલ ગુલ-ગીર ખના લાયા.
 ઉલ તુર રમે પયયાને અમલકા કીયા કયદી,
 ક્યા ઇરકા મોહબતકી ઝંજીર ખના લાયા.
 વાહ-દતસે વોહ કસર-તમે કર અપને તર્ઘ ઝાહીર,
 હે બદ-ઝખે કુજરાકી તહરીર ખના લાયા.
 ઝીંદા કીયા ખાદીમકા જખ એક નઝર દેખા,
 ક્યાં આંખોકે તું ઝાલીમ અકસીર ખના લાયા.

[૨૯]

નર્થ-મઝાલ-તળે-કંવાલી-

આર' બારી હું મોહખત હે મુઝે ચારોંકી,
 યા નથી તેરે સહાબાકી તેરે ચારોંકી.
 યાદ અમ શમેઅ નુખુન્વત તેરે રૂખસારોંકી,
 રાત કર દેતી હે પુર તુર સિયાહ-કારોંકી.
 વરફે એસુથે નથી સુનકે નિકલ જાયે દમ,
 ખલકે વલ-લયેલ રિહાઇ હો ગીરફ-તારોંકી.
 સરકો દીવારોંસે ટકરાતે હે આશીફ કયા કયા,
 યાદ આતી હે જખ ઉસ રૈઝેકી દીવારોંકી.
 જોજતા હું ઉંહે હર રોજ દુરેદ ઓર સલામ,
 ઝાક ખતહામેં લગી રેહતી હે હર કારોંકી.
 જખસે ચમકા હે તેરા ફુરન મહીને વાસે,
 પડ-ગઈ મંદ ચમક મીસરકે બાઝારોંકી.
 માંગને આરે હે મેહસરમેં ખુદાસે તુમકો,
 આજ-મકયુલ દુઆ હોગી તલખ-મારોંકી.
 દોનોં આરીઝ તેરે કુરઆનકે દો-પારોં હે,
 ઝુલકે તકસીર હેં કુરઆનકે દો-પારોંકી.
 કાસ હોતા રામે મેઅરાજ જીત્રોમેં સૈયદ,
 નોકરી મીલતી મુઝે ગાશીયા બર દોરોંકી.

મઝલે-હકીમ.-મઝલ-કંવાલી-

મગદુમ અલી એહમદ, તેરી ક્લીયરકી નગરીયાં આંખોમેં બસી
 દુખીયા હું અંહોત લીજે, પીઆ મોરી, ખબરીયા, અમ જન એલી
 નયના તોરે મતવારે હેં, ઓર દિલમેં, ઉમંમ હે, કયા સાબીરી રંગ
 કયું ન મંચ હતરાઈ સખીરી મોરી, સુંદરીયા સાબીરીને રંગી

દુવારે જો તેરે આઈ, દીયે ધીકે જલાઈ, બીપતકો મુના
પુત્ર હોઈ ચડાઈ, તેરે રોજપે ચઢરયા, ચેહ મનમે ખસી
સાખીર પીયા મુજકો તો તેરી આસ લગી હે, જો કુમ ચડી
મજબારસે અબ પાર લગાદે મોરી નૈયા, તુમ હુકકે વક્ષી
દસ ખીસ સખીયેયે ખુરી, એક સખી હું, જો દુવારે ખડી
ધન સમ્રકે હાતોસે મોરી ભરદે, ગરીયા કયું દેર લગી
જાહે હું, હુકીમ આજ, મુનો જાનીયે કલીયર, મગદૂમ કે દરપ
ચક્ક દેખ સખી અબ તું કલીયરકી નગરીયા, કયા ધુમ મચી

નાટકે, ચલતા પુર્ન. —તજે-કન્વાલી—

યું જુદમ ન કર જલિમ, છુદો કરમકે બદલે,
એક દીન તુજે મિલેગે, જુદમે સિતમકે બદલે.
હશ જુદમે ના રવાકી આખર સગ મિલેગી,
દોષખકો ગાર હોગા, ખાગે ધરમકે બદલે.
હસ અયસે આરજપર, કુલા હુવા હય નાહક,
મીટીકી ક'શ હોગી, જાહો હશમકે બદલે.
દૌલત ન સાચ દેગી, અજમત ન પાસ હોગી,
કીડે કફનમે હોગે, જાહો હશમકે બદલે.

ગઝલો-કુમરી. —અલસીયાં—

કસ ગઈ મેં તો કાલુ બલામે—

લામ બલીમ એર મીમકા પરદા, ઇશકો હટાકર સામને આગ
દીલમે અદાએ ઉતર ગઈરે-કસ ગઈ મેં તો કાલુ બલામે
છન્ના અક્કના દીલસે છુવાયા, નહનો કરબ સમકો બતાગ
હીજમે મર ગઈ મર ગઈરે-કસ ગઈ મેં તો કાલુ બલામે

નાદકે-વિર કેશરી. —તજે-કબાલી—

જગદીશ ન હો કાપુમે, તો ક્યા મેરી ખના હય, ચહ શાને ખુદા હય,
સચ હોય જો મહોખતમે કીસીકે કહા હય, આકૃત હય ખસા હય.
આઝરે મહોખતમે, તો અલ્લાહી બચાએ, ચેહ ગમ ન દીખાએ,
ચેહ દઈ વહિ હય, જસકી નહી કોઈ દવા હય, એકાર દુઆ હય.
સમઠા કોં લગે કોનસે અંદાઝ, તો દેખો, કુછ ગૈર તો કરો,
ખરતા હય તો મરનેકે શીવા, કોન જીયા હય, આખરકો કૃના હય.

નાદકે-શી સિદ્ધ સત્યેન્દ્ર. —તજે-ગઝલ, કબાલી—

હુઝ હય દીલેખરે, મુઝે ઉલ્લસ મહંમદી,
કે તડપતી હે દીલ મેરા, મુઝે કુરકન મહંમદી.
મદીનેસે જો આતી હય તો ઇતના પુછ લેતા હું,
સખા જલ્દી ગતા કેસી, તખીયત હે મહંમદી.
ન હમ જગતમેં જાયેઝે, ન હમ દોજખમેં જાયેઝે,
ખડે દેખા કરેઝે હઅ મેં સુરત મહંમદી.
દરે જન્નતપે રીદવા જબકે, દરવાજા પેં રોકેગા,
તો હોગા હુકમ જાને દો, એ હય હમ્મત મહંમદી.
મીઠાયા કુકે દુનીયાસે, બજયા હીનકા ડંકા,
દીખાયા તુરકા જલવા, વો હય તાકાત મહંમદી.
લહસે આય ફરીશતો તુંમ કહાં જાને હો ખેદો બી,
જરા તમકીન હો બાતે કરો હજરત મોહમ્મદી.
શુબોને રંગ તારોને ઝીયા રોઝે અઝલ માંગી,
પુઝારા દીલ મેરા દે યા ખુદા ઉલ્લસ મોહમ્મદી.
શીઝા જલ્દી કયામત આએ નિકસે આરઘુ દીલકો,
પડેકે સલ્મિઅલ્લાહ હમ દેખાર સુરત મોહમ્મદી.

ગઝલ-બેકસ.

—:□:—

યા આહમદે સુખતારને આપ આએ હુએ હો,
અદલાહકી રહેમત કી તરાહ છાએ હુએ હો.
કોનેનકી તબ ધનમે ચમકાએ હુએ હો,
મેહયુબી એ ખાલીકી સનત લાએ હુએ હો.
ઉમ્મતકા મોહમદકી સરફ મીલ ગયા તુમકો,
ધકરામે ધલાહીકે સઝવાર હો તુમ તો.
ખખશીશકી ન કુછ શીકર કરો હસર મે લોગો,
તુમ અપને ગુનાહ હો સે જો શમાએ હુએ હો.
પાવોગે મુંરોહી મોહુર ફેરે નઝરસે,
ખાલી કબી જતાહી નહી હે કોઇ ફરસે.
જો ચાહેગે પાએગે ચકીનન ધંતી ધરસે,
સરકારે મદીનામે અગર આએ હુએ હો.
લોલાક હુમા શાને મોહમદમે હે આયા,
યે રતખાકીસી ઓર પયંબરને ન પાયા.
મૈલા મેરે દુનીયામે હે અદલાહકા સાયા,
તુમ ઉમ્મતી હક બાત પે ઇતરાએ હુએ હો.
અય તયઅ મોહમદકી સના તુમસે હો ખસખસ,
મદ દાહ હે ખુદ જસકા ખુદાવંદે મુકદ્દસ.
કીસ ફકરસે કહેતે હે ફરીશતે બીયે બેકસ,
તુમ ખતમ રીસાલત સા નખી પાએ હુએ હો.

ભાગ પહેલા ઐર દુસરા તમામ મુદ.

જરૂર ખરીદો

લલનાની લોલા

અથવા

રમણી રહસ્ય

ફોનોગ્રાફ
ગાયનસંગ્રહ

ખાર આના

એક રૂપીઆ.

અમારું પેટ્રોલ પંચરનાને ગાલર

નવલ

સીમા

દશ આના.

મળવાનું ફોન.

શા. મુનીસાલ મજલસાલ

રાણીતળાવ, સુરત.

